

NORGES HØYESTERETT

Den 19. april 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Indreberg, Matheson og Falch i

HR-2016-00806-U, (sak nr. 2016/490), straffesak, anke over dom:

A (advokat Roy Peder Kulblik)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over saksbehandlingen ved domfellelse for voldtekt til samleie, jf. straffeloven 1902 § 192 første ledd bokstav b, jf. annet ledd bokstav a.
- (2) A ble 18. april 2015 satt under tiltale for overtredelse av straffeloven 1902 § 192 første ledd bokstav b, jf. annet ledd bokstav a for voldtekt til samleie med noen som er bevisstløs eller ute av stand til å motsette seg handlingen.
- (3) Romsdal tingrett avsa dom 17. august 2015 med slik domsslutning:
  - "1. A, født 00.00.1995, frifinnes for overtredelse av straffeloven § 192 første ledd bokstav b, jf. andre ledd bokstav a.
  2. A, født 00.00.1995, dømmes til innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne avgjørelsen å betale oppreisningserstatning til B med kr 120 000 – etthundreogtjuetusen kroner-.
  3. Sakskostnader idømmes ikke."
- (4) Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane statsadvokatembeter anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet.
- (5) Frostating lagmannsrett avsa dom 5. februar 2016 med slik domsslutning:
  - "1. A, født 00. --- 1995, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 192 første ledd bokstav b), jf. andre ledd bokstav a), til fengsel i 3 – tre – år og 6 – seks –

måneder. Dommen er en tilleggsstraff i forhold til Nordmøre og Romsdal politidistrikts forelegg, vedtatt 12. juli 2015, jf. straffeloven (1902) § 64 første ledd.

2. A dømmes til å betale 160 000 – etthundreogsekstitusen – kroner som oppreisning til B innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dommen."

- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling. Det anføres at flere av vitnene ble avbrutt og ikke fikk forklart seg ferdig. Blant annet fikk ikke siktedes far legge frem et GPS-kart. Et annet av vitnene skal ikke ha fått nødvendig tilrettelegging i retten. Samlet må feilene antas å ha virket inn på dommens innhold, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd.
- (7) A har nedlagt slik påstand:
- "Frostating lagmannsretts dom og ankeforhandling i sak nr. 15-137602AST-FROS oppheves."**
- (8) Påtalemyndigheten anfører at det ikke hefter saksbehandlingsfeil ved lagmannsrettens dom. Vitnene ble ikke avbrutt og karaktervitnene ble tilstrekkelig hørt. Kontakt på sosiale medier og sentral korrespondanse ble gjennomgått. Sett hen til vurderingstemaet i saken, har GPS-kartet liten bevisverdi.
- (9) Påtalemyndigheten har lagt ned påstand om at anken nektes fremmet.
- (10) Høyesteretts ankeutvalg bemerker at A ble frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten for tiltalen om overtredelse av straffeloven 1902 § 192 første ledd bokstav b, jf. andre ledd bokstav a. Anken kan etter dette bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd siste punktum.
- (11) A anfører at flere av vitnene ble avbrutt og ikke fikk forklare seg ferdig, og at dette utgjør en saksbehandlingsfeil som må antas å ha innvirket på dommens innhold, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd.
- (12) Straffeprosessloven § 278 annet ledd lyder slik:
- "Rettsens leder sørger for at forhandlingen så vidt mulig blir gjennomført uten avbrytelse. Han kan stanse den videre forhandling om spørsmål som han anser tilstrekkelig drøftet eller som er av uvesentlig betydning for avgjørelsen."**
- (13) Bestemmelsen gjelder også for lagmannsrettens ankeforhandling, jf. straffeprosessloven § 354, jf. § 327. Den gir rettsens leder adgang til å stoppe fortsatt eksaminasjon om temaer som etter hans eller hennes skjønn er tilstrekkelig belyst, jf. Lie, Parts- og vitneavhør, 2. utgave, side 262. Bestemmelsen suppleres blant annet av straffeprosessloven § 292 som i annet ledd bokstav b gir hjemmel til å avskjære bevis som gjelder forhold som allerede er tilstrekkelig bevist.
- (14) Ankeutvalget bemerker at rettsens aktører har en generell oppfordring til straks å gripe fatt i avvik som oppleves som uakseptable, fremfor å ta dem opp i ettertid med utgangspunkt i et usikkert bevisbilde av hva som faktisk hendte under saken, jf. HR-2016-217-A avsnitt 17. Innvendinger til saksbehandlingen bør protokolleres i rettsboka slik at man for senere vurderinger har sikret notoritet omkring denne.

- (15) Det er i rettsboka ikke protokollert innvendinger mot lagmannsrettens saksbehandling. For Høyesterett er det heller ikke anført at det under ankeforhandlingen ble fremsatt innvendinger som ikke ble etterkommet eller som lagmannsretten, til tross for anmodning, ikke protokollerte. Så vidt ankeutvalget kan se, bygger anken i sin helhet på de innsigelser vitner og nærstående i ettertid har fremsatt til saksavviklingen. Forsvareren har i den forbindelse ikke gjort gjeldende at han selv opplevde hendelsene som saksbehandlingsfeil mens forhandlingene pågikk.
- (16) Det ble i saken ført til sammen 14 vitner. Anken bygger på hvordan tre av disse opplevde eksaminasjonen og for øvrig på merknader fra henholdsvis moren til tiltalte og moren til et fjerde vitne om deres opplevelse av saken.
- (17) Rettsboka viser at avhørene det er fremsatt innsigelser til, hadde forskjellig lengde. Tiltaltes far ble avhørt i 50 minutter, hans nåværende kjæreste i 5 minutter og hans søster i 30 minutter.
- (18) Lagmannsretten avgjør behovet for bevisførsel ut fra en samlet vurdering av det totale bevisbildet. Det vil etter omstendighetene kunne være en saksbehandlingsfeil om rettens leder ikke gir et vitne anledning til å forklare seg om alt vitnet ønsker å si. Av naturlige grunner bør det utvises tilbakeholdenhet ved overprøving av den dømmende retts avgjørelse av behovet for ytterligere bevisførsel, jf. Rt. 2008 side 1350.
- (19) Høyesteretts ankeutvalg vil peke på at ingen av de profesjonelle aktørene fant grunn under saken til å ta opp det som i ettertid er gjort gjeldende som en feil som må føre til opphevelse av dommen. På bakgrunn av bevistemaet for lagmannsretten og hva de enkelte vitner er opplyst å skulle forklare seg om – eller kunne forklare seg om når det ikke hadde vært vitner til den straffbare handlingen – finner utvalget det ikke sannsynliggjort at det foreligger noen saksbehandlingsfeil som kan ha innvirket på dommens innhold, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd.
- (20) Anken tillates etter dette ikke fremmet.
- (21) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken tillates ikke fremmet.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Riktig utskrift: